

مدیریت دانش و سلطان‌های یادگیرنده

مؤلفین:

دکتر سید فرهاد افتخارزاده
(عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی)

فاطمه سلطانی

سرشناسه	:	افتخارزاده، سیدفرهاد، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	مدیریت دانش و سازمان یادگیرنده/مؤلفین سیدفرهاد افتخارزاده، فاطمه سلطانی.
مشخصات نشر	:	تهران : هوشمند تدبیر، ۱۳۹۴ -
مشخصات ظاهری	:	۲۰۰ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۸-۰۲۷-۶
وضعیت فهرست نویسی	:	فبیا
موضوع	:	ادگیری سازمانی
موضوع	:	مدیریت دانش
شناسه افزوده	:	سلطان، فاطمه، ۱۳۴۱ -
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۱ ۰۴ ۵۸/۸۲ HD
رده بندی دیویی	:	۶۵۸/۰۲۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۷۴۵۲۱

عنوان	:	مدیریت دانش و سازمان یادگیرنده
مؤلفین	:	دکتر سید فرهاد افتخار زاده - فاطمه سلطانی
ناشر	:	هوشمند تدبیر
مدیر مسئول	:	محمد قجر
مدیر اجرایی	:	حمید باغبانپور
طرح جلد	:	حمید باغبانپور
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۸-۰۲۷-۶
تیراژ	:	۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ	:	چاپ اول - زمستان ۱۳۹۴
قیمت	:	۱۶۵۰۰۰ ریال

نشانی ناشر: تهران - خیابان انقلاب - بین خیابان دانشگاه و خیابان ابوریحان - پلاک ۱۱۷۶ طبقه اول
 نشانی دفتر فروش، تهران - خ کارگر شمالی - قبل از پمپ بنزین امیرآباد - جنب بانک پاسارگاد - پلاک ۱۳۰۸
 طبقه سوم - واحد هفتم
 تلفن: ۶۶۹۱۳۱۶۴ - ۶۶۴۷۹۶۷۵ - ۶۶۴۷۹۶۶۵ همراه: ۰۹۱۲۳۸۶۱۲۶۷

"يرفع الله الذين امنوا منكم و الذين اوتوا العلم درجات"

خداوند مقام اهل ایمان و دانشمندان عالم را (در دو جهان) رفیع می گرداند.

(سوره مبارکه مجادله - آیه ۱۱)

یکی از راه‌های کمال و تقرب به ذات اقدس الهی، علم و دانش است. علمی که به تعبیر استاد شهید مطهری زیبایی عقل است؛ علمی که انسان خداجو در آن نشانه‌های معجزه را می‌جوید و می‌یابد و علمی که هر چه فزون‌تر می‌گردد، دارنده آن را به خدا نزدیک‌تر می‌کند.

انتشارات هوشمند تدبیر در راستای اشاعه‌ی اهداف آموزشی خود و توجه به علم و دانش و تحقیق و نشر علمی بر آن دارد تا با نشر کتاب‌های دانشگاهی در زمینه‌های مختلف قدمی هر چند کوچک در پیشبرد اهداف عالی خود بر دارد. به منظور رشد و شکوفایی هرچه بیشتر زمینه‌های مختلف علمی، انتشارات هوشمند تدبیر با همکاری جناب آقای دکتر سید رهاورد افتخارزاده (عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی) و سرکار خانم فاطمه سلطانی اقدام به چاپ کتاب حاضر با عنوان مدیریت دانش و سازمان یادگنده نمود. امید است این کتاب مورد توجه و بهره‌برداری صاحب نظران، محققان و علاقه‌مندان قرار گیرد.

سر بلند و پیروز باشید

مدیر مسئول انتشارات هوشمند تدبیر

محمد قجر

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
-------	----

فصل اول: مدیریت

تئوری‌های کلاسیک مدیریت	۱۵
مکتب روابط انسانی (نئوکلاسیک‌ها)	۱۶
دیدگاه‌های نوین	۱۸
الف) تحلیل سیستمی سازمان	۱۸
ب) دیدگاه اقتضایی یا موقعیتی	۲۰
فرانوگرایی در نظرهای سازمان و مدیریت	۲۱
استعاره‌های نظریه سازمان	۲۱
الف) مدیریت کوانتومی	۲۲
ب) مدیریت شطرنجی	۲۷
سازمان و مدیریت در سطح جهانی	۳۲

فصل دوم: سازمان

ساختار سازمانی	۳۷
فرهنگ سازمانی	۴۰
تکنولوژی سازمانی	۴۲
هوش مصنوعی	۴۳
کارگزار هوشمند	۴۴
حافظه سازمانی	۴۴
تشکیل حافظه سازمانی	۴۷
کشف دانش در پایگاه داده‌ها	۴۸

فصل سوم: مدیریت دانش

دانش	۵۱
شکل‌های صریح (عیان) و ضمنی (نهان) دانش	۵۴
مراحل تبدیل دانش	۵۸
دسته‌بندی دانش بر مبنای شناخت و تخصص‌های رشته‌ای	۶۱
دانش متمرکز، دانش مولد	۶۱
انواع دانش مورد نیاز سازمان	۶۲
اشکال دانش با توجه به سطوح (دارندگان و حاملان آن)	۶۴
سلسله مراتب دانش، اطلاعات، دانش	۶۵
سیر مراحل تبدیل دانش به دانش خرد سازمانی	۷۰
سلسله مراتب کارکردی دانش	۷۱
نقش و اهمیت دانش	۷۳
چرخه دانش	۷۵
جریان دانش	۷۶
چه دانشی را باید مدیریت کرد؟	۷۷
چرا دانش باید مدیریت شود؟	۷۸
به کارگیری دانش	۷۹
اندازه‌گیری دانش	۸۲
مفهوم مدیریت دانش	۸۳
تعاریف مدیریت دانش از دیدگاه صاحب نظران	۸۶
ریشه مدیریت دانش	۹۷
زیرساخت‌های مدیریت دانش	۹۸
سیر تحول (تاریخچه مدیریت دانش)	۹۹
اصول مدیریت دانش	۱۰۶

۱۰۸	اهداف مدیریت دانش
۱۱۰	عوامل کلیدی در موفقیت مدیریت دانش
۱۱۱	تشریک دانش
۱۱۱	معماری مدیریت دانش
۱۱۲	ایجاد دانش و مخازن دانش
۱۱۳	تئوری‌های مدیریت دانش
۱۱۹	مدل‌های مدیریت دانش
۱۳۰	موانع مانده مدیریت دانش
۱۳۴	ممری نش
۱۳۷	اهمیت و بیزی دانش

فصل چهارم: مدیریت تجربه

۱۴۵	مدیریت تجربه
۱۵۳	نوآوری در مدیریت تجربه
۱۵۴	تجربه
۱۵۷	مسئله‌یابی
۱۵۸	مسئله
۱۵۸	دانش حل مسئله
۱۵۹	پیچیدگی مسئله
۱۶۰	اصلاح و تعدیل
۱۶۰	ثبت و نگهداری
۱۶۲	انتشار تجارب یادگیری
۱۶۲	بازیابی تجربه
۱۶۴	مزایای استفاده مجدد از تجارب
۱۶۵	پارادیم بهبود کیفیت و مدل کارگاه تجربه

فصل پنجم: سازمان یادگیرنده و یادگیری سازمانی

- ۱۷۱ مفهوم سازمان یادگیرنده
- ۱۷۸ سازمان یادگیرنده و دانش
- ۱۷۹ سازمان یادگیرنده و فناوری
- ۱۸۰ سازمان یادگیرنده و مدیریت دانش
- ۱۸۱ سازمان یادگیرنده و تجربه
- ۱۸۲ ویژگی‌های سازمان یادگیرنده
- ۱۸۵ یادگیری سازمانی و سازمان یادگیرنده
- ۱۹۱ فهرست منابع و مآخذ

مقدمه مؤلفین

مدیریت دانش سازمانی یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت سازمان‌ها در شرایط رقابتی کنونی و عصر اطلاعات است. اهمیت موضوع به حدی است که امروزه شماری از سازمان‌ها، دانش خود را اندازه‌گیری می‌کنند و به منزله سرمایه فکری سازمان و نیز شاخصی برای درجه‌بندی سازمان‌ها، در گزارش‌های خود منعکس می‌کنند. این مؤسسه‌ها استقرار مدیریت دانش در سازمان را به عنوان بخشی از راهبردهای سازمان ضروری می‌دانند. مدیریت دانش، به مثابه بخشی ضروری و اساسی در موفقیت سازمان، از آن جهت گسترده‌ای از ایده‌های سازمانی را در بر می‌گیرد. در جهان امروز که تولید کالاها و ارائه خدمات به شدت دانش‌مدار شده است، دانش دارایی کلیدی برای کسی است که مدیریت رقابتی به‌شمار می‌رود.

از زمان پیدایش دانش تا کنون تعاریف گوناگونی بر این مفهوم ارائه شده که هر یک ابعادی از موضوع را نمایش می‌دهد. دامنه تعاریف ارائه شده درباره دانش از کاربردی تا مفهومی و فلسفی و از نظر اهداف محدود تا گسترده را شامل می‌شود.

دانش سازمانی به اطلاعات پردازش شده از جریان‌های عاملی در مراحل قابلیت اقدام دارند و نیز دانش بدست آمده سیستم‌های سازمانی، مراحل، تولیدات، قوانین و فرهنگ اطلاق می‌شود. دانش شامل حقایق و باورها، مفاهیم و اندیشه‌ها، قضاوت‌ها و انتظارات، متدولوژی (روش‌شناسی) یا علم اصول و نحوه انجام فنون است.

مدیریت دانش به چگونگی اداره کردن دانش اشاره دارد. مدیریت دانش شامل فعالیت‌های ایجاد، سازماندهی، تسهیم و استفاده از دانش است. همانطور که از تعاریف یاد شده برمی‌آید در سازمان‌ها بخصوص سازمان‌های بزرگ وجود سیستم مدیریت دانش امری حیاتی است.

مفاهیم سازمان یادگیرنده و مدیریت دانش با هم رابطه نزدیکی دارند و به صورت دو طرفه از یکدیگر حمایت می‌کنند، اما در واقع یکی نیستند. سازمان یادگیرنده رهنمای یادگیری و سازمان دانش محور روی نتایج و محصول فرآیند یادگیری تمرکز می‌کند. درواقع می‌توان گفت مدیریت دانش وسیله‌ای برای پرورش و حمایت یک سازمان یادگیرنده است. این که یک سازمان یادگیرنده، دانش جدیدی که مزیت رقابتی اش را حفظ کند، ایجاد می‌کند، حقیقتی پذیرفته شده است. اما فقط این دانش به تنهایی بدین معنی نیست که دانش به طور کارآمد و موثری به کار رفته است یا مدیریت می‌شود. مدیریت دانش نتیجه سازمان یادگیرنده را می‌گیرد و مدیریت می‌کند و اطمینان می‌دهد که محیط مناسب برای تولید و مدیریت سرمایه دانش به طور مناسبی ایجاد شده است.

کتاب حاضر به بررسی و تلفیق مدیریت دانش و سهم آن در ایجاد سازمان یادگیرنده می‌پردازد.

باتشکر

دکتر سیدفرهاد افتخارزاده

فاطمه سلطانی